T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/250
KARAR NO : 2022/463
KARAR TR : 31/10/2022

ÖZET: İdare mahkemesi kararı ile iptal edilenvalilik devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu kararına dayanılarak, davacı Belediyenin İller Bankasıpayından genel aydınlatma gideri adı altında kesilen miktarıntahsili için başlatılan icra takibine yapılan itirazın iptali istemiyle açılan davanın, 2004 sayılı Kanun'un 42. maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ve Anayasa Mahkemesinin kararı gözetilerek İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. S. B. T
Davalı : Enerji Ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı
Vekili : Av. N. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Aydın Valiliği Devir Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonunun 03/12/2015 tarih ve 210 sayılı kararı ile mülga Aydın İl Özel İdaresine ait 105.499,46 TL tutarındaki genel aydınlatma borcunun 6360 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinin 5. fıkrası gereğince davacıAydın Büyükşehir Belediye Başkanlığına devir edildiğini, dava açılması üzerine bu kararın Aydın 2. İdare Mahkemesinin 06/10/2016 tarihli ve E.2016/257, K.2016/830 sayılı kararı ile iptal edildiğini, ancak bu dava sonuçlanmadan Enerji Bakanlığının talebi ile Maliye Bakanlığı tarafından Şubat 2016 tarihinde davacı Belediyenin İller Bankası payından genel aydınlatma adı altında 105.499,46 TL kesildiğini, Aydın 2. İdare Mahkemesinin iptal kararına yapılan istinaf başvurusunun İzmir Bölge İdare Mahkemesi, 5. İdare Dava Dairesince reddedildiğini ve kararın kesinleştiğini, böylelikledavalının aydınlatma gideri kesintisinin hukuki dayanağının kalmadığından davalı hakkında Aydın İcra Müdürlüğünün E.2017/30405 sayılı dosyasında icra takibi başlatıldığını ancak davalı tarafın haksızitirazı üzerine takibin durduğunu ifade ederek; davalarının kabulü ile Aydın İcra Müdürlüğünün E.2017/30405sayılı dosyasındadavalı itirazların reddi ile itirazların iptaline, takibin devamına ve borcun müşterek ve müteselsilen davalılardan tahsiline, davalılar aleyhine %20 icra inkar tazminatına hükmedilmesine karar verilmesi istemiyle ADM Elektrik Dağıtım A.Ş. ile Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığına karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Aydın 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 23/1/2020 tarih ve E.2018/180 sayı ile, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı yönündendavanın bu dosyadantefrikinekarar vererek MahkemeninE. 2020/29 numarasına kaydetmiş,daha sonragörevsizlik kararı verilen dosya E.2020/1 Hakemnumarasını almıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3.**Aydın 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (Hakem Sıfatıyla) 24/12/2020 tarih ve E.2020/1, K.2020/1sayı ile,** davanın idare mahkemelerinde görülmesi gerektiği, mahkemelerininyargı yolu bakımından görevsiz olduğu gerekçesiyle, HMK'nın 114/1-bve 115/2. maddesi uyarıncadavanın usulden reddine karar vermiş;istinaf yoluna başvurulması üzerine İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi 06/10/2021 tarih ve E.2021/1683, K.2021/1860 sayı ile, " *Bu tür bir alacağın tahsilinde icra dairesi görevsiz olduğundan davaya özgü özel dava şartı olan geçerli bir icra takibinin bulunması koşulu gerçekleşmemiştir. Bu halde mahkemece 6100 Sayılı HMK'nın 114/2. fıkrası yollamasıyla özel dava şartı yokluğu yerine yargı yolu dava şartı yokluğu nedeniyle usulen kararı verilmesi doğru değilse de, verilen karar itibarıyla sonuca etkili görülmemiş ve sadece yapılan yanlışlığa işaret etmekle yetinilmiştir.*" gerekçesini de kullanarak, istinaf isteminin reddine kesin olarak karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Davacı vekili dava dilekçesinde dava konusu genel aydınlatma gideri 105.499,46 TL'nin davalı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın talebi ile Maliye Bakanlığı tarafından, İller Bankası payından kesinti yapıldığını ileri sürdüğüne göre davalı Bakanlık tarafından düzenlenen idari işlemde bu kesinti yapılmıştır. İdari işlemin iptali, idari yargının görev alanına girmektedir..."*

4. Davacı vekili bu kez, Aydın İcra Müdürlüğünün E:2017/30405 sayılı dosyasına davalı idarece yapılan itirazın iptali ile İller Bankasından yapılan 105.499,46 TL'lik kesintinin, kesinti tarihi olan Şubat 2016 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte müvekkili idareye ödenmesine karar verilmesi istemiyle, Enerji Ve Tabi Kaynaklar Bakanlığına karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5 . **Aydın 1. İdare Mahkemesi 12/01/2022 tarih ve E.2021/960 sayı ile,** uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerinin görev alanına girdiği sonucuna varıldığını belirterek, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "İlamsız takip" başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş, değişik 58. maddesinde; takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş, değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddesinde, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.*
>
> *İtiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için Kanun'da iki yola başvurma imkanı tanındığı, bunlardan birinin 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, diğerinin ise 68, Ek 68/a ve Ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemek olduğu, dava konusu uyuşmazlıkta ise, alacaklı konumundaki davacı tarafından, değişik 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açıldığı görülmektedir.*
>
> *2004 sayılı Kanun'un 67. maddesi'nde; "Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.*
>
> *Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu, takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı, diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.*
>
> *İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.*
>
> *Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır" hükmüne yer verilmiştir.*
>
> *Anılan Kanun'un değişik 1. maddesinin 1. fıkrasında ise; "Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur" denilmekte olup, yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen "mahkeme" ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının asliye mahkemesinde görülmesi gerektiği açıktır.*
>
> *Tüm bu açıklamalar ışığında davacı tarafından, Mahkememizin 06.10.2016 tarih ve E:2016/257, K:2016/830 sayılı kararı gereği Aydın İcra Müdürlüğü'nün E:2017/30405 sayılı dosyası ile başlatılan icra takibine karşı davalı idarece (borçlu) yapılan itirazın iptaline karar verilmesi istemiyle İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*
>
> *Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 07.06.2021 tarih ve E:2021/272, K:2021/359 sayılı kararı da bu yöndedir."*

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasa'nın 125. maddesinin son fikrası şöyledir:

> *"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."*

7. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

> *"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*
>
> *a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
>
> *b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*
>
> *c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.*
>
> *2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."*

8. 6360 sayılı Ondört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1. Maddesinin ilgili fikraları şöyledir:

(1) Bu Kanundaki devir, tasfiye ve paylaştırma işlemlerini yürütmek üzere vali tarafından, bir vali yardımcısının başkanlığında, valinin uygun göreceği kurum ve kuruluş temsilcilerinin ve ilgili belediye başkanlarının katılımıyla devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu kurulur. Bu komisyona yardımcı olmak üzere valinin görevlendirmesi ile alt komisyonlar da kurulabilir.

...

(4) Bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idareleri; personelini, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçlarını bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde valiliğe bildirir. Bu idarelerin taşınmazlarının satışı, tahsisi ve kiralanması, iş ve toplu iş sözleşmesinin yapılması, her türlü imar uygulaması (inşaat ruhsatı hariç), iş makineleri ve diğer taşıtların satışı ile borçlanmaları İçişleri Bakanlığının onayına bağlıdır. Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce ilanı yapılmış memur alımları hariç olmak kaydıyla, bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idareleri tarafından nakil yoluyla atanacaklar da dâhil olmak üzere hiçbir şekilde yeni personel alımı yapılamaz ve bu il özel idareleri tarafından aynı tarihten itibaren tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi geçecek şekilde veya mevcut hizmet alımlarının kapsamını ve personel sayısını genişletecek şekilde hizmet alımı sözleşmesi düzenlenemez.

(5) Bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, büyükşehir belediyesine ve bağlı kuruluşuna veya ilçe belediyesine devredilmesine karar verilir. Devir işlemi, yapılacak ilk mahalli idareler genel seçimi tarihinde uygulamaya konulur. Maliye Hazinesine devredilen taşınmazlar Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla kullanmakta olan kurumlara tahsis edilmiş sayılır. Hazinenin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Maliye Bakanlığınca, bu Kanunun 1 inci maddesiyle tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerine, belediyelere ve köy tüzel kişiliklerine tahsis edilmiş olanlar; kuruluş kanunlarıyla kendilerine verilen kamusal nitelikteki görevleri yerine getirmeleri amacıyla ve komisyon kararıyla; ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşlarına, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, büyükşehir belediyelerine, büyükşehir belediyelerinin bağlı kuruluşlarına ve ilçe belediyelerine tahsis edilmiş sayılır.

(6) Bu Kanuna göre tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin personeli, komisyon kararıyla ilgisine göre yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilir.

...

(17) Ekli (25) sayılı listede yer alan büyükşehir ilçe belediyelerine 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun uyarınca seçimleri müteakip ayda tahakkuk ettirilecek miktar İlbank A.Ş. tarafından üç katı artırımlı olarak ödenir. İlave kaynak yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Yedek Ödenek Tertibinden Maliye Bakanlığınca karşılanır...."

9. 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un "*Amaç ve kapsam*" başlıklı 1.maddesi şöyledir.

"(1) Bu Kanunla, il özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden ayrılacak paylara ilişkin esas ve usuller düzenlenmektedir."

10. Kanun'un "*Kesinti Yapılması*" başlıklı 7.maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmündedir.

(2) İl özel idareleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların ve bunlara ait tüzel kişilerin, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçları, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçları, İller Bankasına olan borçları ile sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına ve 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü,3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5 inci maddeleri kapsamında uzlaşma sağlanmış borçları ile bu maddeler kapsamındaki kuruluşlara olan ve 31/12/2006 tarihi itibarıyla tahakkuk etmiş ve uzlaşma sağlanmamış olan borçlarına karşılık, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılacak tutardan, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödenir..."

11.6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun"*Genel Aydınlatma*" başlıklı Geçici 6. maddesi şöyledir:

"31/12/2015 tarihine kadar, genel aydınlatma kapsamında aydınlatılan yerlerde gerçekleşen aydınlatma giderleri Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten ve ilgili belediyeler ile il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirleri payından karşılanır. Bakanlar Kurulu bu süreyi iki yıla kadar uzatmaya yetkilidir. Belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri payından yapılacak kesinti, büyükşehir belediyeleri ve mücavir alanlarındaki belediyelerde aydınlatma giderlerinin yüzde onu, diğer belediyelerde yüzde beşi olarak uygulanır. Bu sınırlar dışında ise aydınlatma giderlerinin yüzde onu ilgili il özel idaresi payından kesinti yapılmak suretiyle karşılanır. Bakanlar Kurulu bu fıkra kapsamındaki oranları iki katına kadar

artırmaya yetkilidir.

Bakanlığın belirleyeceği temsilcinin başkanlığında dağıtım şirketi, ilgili belediye ve/veya il özel idaresi temsilcilerinden oluşan aydınlatma komisyonunun genel aydınlatma kararı vereceği bölgelere ilişkin gerekli yatırımlar, dağıtım şirketince yapılır."

12. Bu maddeninbirinci fıkrasında değişiklikler yapılmıştır.“*Bakanlar Kurulu*” ibareleri “*Cumhurbaşkanı*” şeklinde, “*31/12/2015*” ibaresi “*31/12/2025*” şeklinde değiştirilmiştir.

13. 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 42. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/8 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/8 md.) İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz."

14. 2004 sayılı Kanun'un Geçici 13. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/8/2017-KHK-694/9 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/9 md.)

İdari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez.

Birinci fıkra kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkra uyarınca işlem yapılır. "

B. Yargı Kararları

15. Muğla 1. Asliye Hukuk Mahkemesince Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesinin 22/10/2020 tarihli ve E.2020/78, K.2020/59 sayılı karar gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"... 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 42. maddesinin üçüncü fıkrasında 'İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz. ', geçici 13. maddesinde ise 'idari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez./ Birinci fıkra kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkra uyarınca işlem yapılır. ' hükümlerine yer verilmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu da 16/10/2018 tarihli ve E.2017/4-1458, K.2018/1437 sayılı kararında idari yargının görev alanına giren konulara ilişkin uyuşmazlıkların itirazın iptali davası yoluyla görülmesinin mümkün olmadığına ve bu uyuşmazlıkların idari yargı yerlerince görülmesi gerektiğine karar vermiştir.

Açıklanan nedenlerle bakılmakta olan uyuşmazlık idari yargı mercileri tarafından çözülmesi gereken bir uyuşmazlık olup itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bu uyuşmazlığa bakma görevi bulunmamaktadır. ..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/10/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK’in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL’ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra;

gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava,idare mahkemesi kararı ile iptal edilen Aydın Valiliği,Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu kararına dayanılarak, davacı Belediyenin İller Bankası payından genel aydınlatma gideri adı altında kesilen miktarıntahsili için başlatılan icra takibine yapılan itirazın iptali istemiyle açılmıştır.

19. Olayda, dava konusu edilen genel aydınlatma giderinin,yukarıda ayrıntılı olarak belirtilen Kanunların emredici hükümlerine göre tahakkuk ettiği, valilik ve ilgili bakanlıklarınidari karar ve işlemleri ile sürecin sürdüğü,devamında aydınlatma giderinin tahsili bağlamında bir kamu idaresi olan İller Bankasındaki belediye payından kesinti yapıldığı, resen kesintiden önce, idari işlemin idare mahkemesince iptal edildiği görülmektedir.

20.Görev uyuşmazlığına konu dava sürecinin her yönüyle kamu hukukuna dayalı olduğu ve buesaslara uyguncereyan ettiğianlaşılmaktadır.Dolayısıyla davalı idarenin idari işlem niteliğindeki kesintiye ilişkin kararının idari yargı yerinde iptali sonrası, iptal edilen karar ile yapılan kesintinin tahsili isteği 2577 sayılı Kanun'un ilgili maddesi uyarınca idari yargı yerinde açılacak tam yargı davasının konusunu oluşturmaktadır.

21. Uyuşmazlık Mahkemesince 2004 sayılı Kanun'un değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yönünde kararlar verilmiş ise de, 2004 sayılı Kanun'un 42. maddesinin üçüncü fikrasında yapılan değişiklikve Anayasa Mahkemesinin22/10/2020 tarihli ve E.2020/78, K.2020/59 sayılı kararı doğrultusunda; idari yargının görev alanına giren konulara ilişkin uyuşmazlıkların, itirazın iptali davası yoluyla görülmesi mümkün olmadığından içtihat değişikliğine gidilmiştir.

22. Bu kapsamdauyuşmazlığınidari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Aydın 1. İdare Mahkemesinin 12/01/2022 tarihli ve E.2021/960 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Aydın 1. İdare Mahkemesinin 12/01/2022 tarihli ve E.2021/960 sayılıBAŞVURUSUNUN REDDİNE,

31/10/2022 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Muharrem
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava,idare mahkemesi kararı ile iptal edilen Aydın Valiliği,Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu kararına dayanılarak, davacı Belediyenin İller Bankası payından genel aydınlatma gideri adı altında kesilen miktarıntahsili için başlatılan icra takibine yapılan itirazın iptali istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İlamsız takip"* başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş; değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer vehimiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

İtiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için Yasada iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, İkincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir.

İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, değişik 67. maddeye göre mahkemeye

başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

Söz konusu 67. madde (Değişik: 18/2/1965 - 538/37 md.), *"(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.*

(Değişik: 9/11/1988- 3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır.

(Ek fıkra:2/7/2012-6352/11 md.) Bu Kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve benzeri tazminatların tespitinde, takip talebi veya davadaki talep esas alınır." hükümlerini taşımaktadır.

Anılan Yasanın değişik 1. maddesinin birinci fıkrasında, *"Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur"* denilmekte olup, yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen "mahkeme" ile, icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının asliye mahkemesinde görülmesi gerektiği açıktır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan,aksi yöndeki çoğunlukkararına katılmıyorum. 31/10/2022

Üye
Ahmet ARSLAN